

**Przedmiotowy system oceniania
z języka polskiego.**

opracowała: Ewa Dziejicka

1. Przedmiotowy system oceniania został skonstruowany w oparciu o następujące dokumenty:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2004 r., nr 256 poz. 2572 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 357)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U z 2009 r., nr 4 , poz. 17)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 21 czerwca 2012 w sprawie dopuszczenia do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. Nr 89, poz.730)-§ 4.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 10 czerwca 2015 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 843.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015 r., poz. 959)
- Standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów z 10 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2013 r. nr 90, poz.846); oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (Dz. U. Nr 157, poz. 1102)
- Programu nauczania języka polskiego
Autor: B. Łabęcka
Nazwa serii: „Ponad słowami”
-WSO
- Podstawę programową oraz standardy wymagań z języka polskiego

2. Ocena szkolna to informacja o wyniku uczenia się wraz komentarzem, a stopień szkolny to symbol spełnienia wymagań programowych.

PSO zawiera skalę sześciostopniową:

- 1 niedostateczny
- 2 dopuszczający
- 3 dostateczny
- 4 dobry
- 5 bardzo dobry
- 6 celujący

3.Sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności:

- praca klasowa polegająca na napisaniu dłuższej wypowiedzi (wypracowanie, esej, rozprawka itp.)
- sprawdzian wiadomości (problematyka tekstów, wiadomości o epoce)
- test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem
- pisemna praca domowa (notatka, wypracowanie)
- krótkie sprawdziany (materiał z 3 ost. lekcji wraz z kontekstem epoki)
- wypowiedzi ustne
- aktywność ucznia
- inne: referaty, prezentacje, recytacje, udział w akademiach, spektaklach

4.Ustalenia dodatkowe:

- uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie na początku lekcji raz lub dwa (kl.I-2 np., kl.II ,III- 1 np.) w semestrze
- uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną z dłuższej formy wypowiedzi i otrzymać termin dodatkowy jeśli był nieobecny
- uczeń, który nagminnie i umyślnie opuszczający sprawdziany i klasówki powinien je zaliczyć, nauczyciel może dokonać sprawdzenia wiedzy i umiejętności bez uprzedzenia
- uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną w pierwszym półroczu powinien po ustaleniach z nauczycielem zaliczyć nieopanowany materiał

5. Cele oceniania osiągnięć uczniów na języku polskim.

Celem oceniania jest gromadzenie informacji na temat postępów ucznia w zakresie:

- znajomości dziedzictwa literackiego i kulturowego;
- rozumienia tradycji narodowej i europejskiej oraz rozpoznawania jej obecności we współczesnej literaturze;
- interpretacji dzieł literackich w różnych kontekstach;

- rozpoznawania i hierarchizowania wartości w omawianych dziełach literatury;
- orientacji w zjawiskach artystycznych we współczesnej kulturze i ich wartościowania.

6. Wymagania edukacyjne z języka polskiego.

Ucznia obowiązuje:

a) opanowanie wiadomości i umiejętności wskazanych w wymaganiach edukacyjnych z języka polskiego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym opisanych w podstawie programowej, a zawartych w informatorze maturalnym;

b) znajomość zagadnień historyczno-literackich oraz problemów związanych z omawianymi tekstami literackimi i innymi tekstami kultury zgodnie z programem nauczania.

W stosunku do ucznia posiadającego pisemną opinię poradni psychologiczno - pedagogicznej zawierającą informację o specyficznych trudnościach w uczeniu się lub deficytach rozwojowych uniemożliwiających sprostanie wymaganiom edukacyjnym, stosuje się następujące kryteria w ocenie prac pisemnych:

a) w przypadku stwierdzenia dysleksji rozwojowej nie uwzględnia się błędów opisanych w informacji Wydziału Matur Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

b) przy ocenie wypowiedzi pisemnych uczniów posiadających opinię poradni o dysgrafii nie bierze się pod uwagę ortografii i estetyki pisma

c) nauczyciel bierze pod uwagę i stosuje się do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej

7. Narzędzia oceniania.

Wypowiedzi ustne oceniane są według kryteriów opisanych w informatorze maturalnym.

Pisemne wypowiedzi interpretacyjne oceniane są według opisanych w informatorze maturalnym kryteriów dot. rozwinięcia tematu, kompozycji, języka, stylu i szczególnych walorów pracy.

Zasady oceniania pracy grupowej nauczyciel określa przed wykonaniem zadania -ocenę może otrzymać osoba referująca efekty działań grupy wybrana przez jej członków lub wskazana przez nauczyciela, bądź też cała grupa.

Przy ocenie testów sprawdzających wiedzę z większej partii materiału (np. z epoki) przyjmuje się następującą skalę:

celujący - 98%

bardzo dobry – 90%

dobry – 80%

dostateczny - 60 %

dopuszczający - 40 %

Przy ocenie pisemnych wypowiedzi interpretacyjnych (wypracowań) przyjmuje się następującą skalę:

celujący - 95%

bardzo dobry - 75%

dobry - 60%

dostateczny - 45%

dopuszczający - 30%

Przy ocenie kartkówek oraz sprawdzianów z treści lektury przyjmuje się następującą skalę:

bardzo dobry - 95%

dobry - 75%

dostateczny - 65%

dopuszczający - 50%

Nauczyciel może rozszerzyć skalę ocen, stosując „ + „ i „ – „ w bieżącym ocenianiu.

Ocnom bieżącym przypisywane są wagi od 1 do 3:

Oceny o wadze 3

- prace klasowe

-wypracowanie będące dłuższą samodzielna, wypowiedzią o różnym charakterze: rozprawka lub wypowiedź interpretacyjna (gdy przedmiotem komentarza jest cały utwór liryczny, fragment tekstu jako klucz do odczytania utworu, sposób ujęcia tego samego motywu lub tematu w utworach)

-sprawdzian wiadomości dotyczący problematyki omówionych tekstów literackich, wiedzy o epoce, zagadnień językowych

-prace klasowe są przeprowadzane po omówieniu pewnej całości tematycznej (epoka literacka, twórczość wybitnego pisarza)

Oceny o wadze 2

-test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich

-sprawdzian wiadomości dotyczący problematyki omówionych tekstów literackich

-sprawdzian ze znajomości lektury, zagadnień językowych, kartkówka z trzech ostatnich lekcji

-odpowiedzi ustne na zadany temat dotyczące omawianych tekstów literackich, zjawisk kulturowych

-pisemne prace domowe, np. rozprawka, esej

Oceny o wadze 1:

- samodzielne notatki w różnej formie (np. odpowiedzi na pytania z podręcznika
  - referaty
  - prezentacje wyszukanych i opracowanych materiałów źródłowych
  - głos w dyskusji
  - recytacja utworów literackich i udział w przedstawieniach teatralnych organizowanych na terenie szkoły
- Nauczyciel każdorazowo przed wykonaniem danej pracy może wskazać, do której kategorii ocen będzie należała ocena za wykonanie zadania.

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej
- nie interesuje się przebiegiem zajęć
- nie uczestniczy w lekcji
- opuszcza prace klasowe
- nie przygotowuje zadań domowych

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go z pomocą nauczyciela
- rozpoznaje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe
- sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie
- rozpoznaje przybliżony czas powstania wskazanego tekstu kultury na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej
- odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisanym
- wykorzystuje z pomocą nauczyciela znalezione informacje
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
- dostrzega niektóre typy błędów językowych
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne
- aktywnie słucha wykładu i określa jego tematykę

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- ma niepełną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej
- zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie przeprowadza chociaż fragmentaryczną jego interpretację
- wiąże elementarne fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe
- selekcjonuje podstawowe wydarzenia literackie

- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) określonej epoce literackiej
- odnajduje najważniejsze informacje zawarte w kilku źródłach pisanych, dokonuje ich wspólnej analizy porównawczej

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach
- dobrze zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie
- rozpoznaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz określa jego powiązania z kontekstem historycznym
- samodzielnie dokonuje analizy wskazanego tekstu kultury
- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych
- określa podstawowe funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną)
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- ma pełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie go interpretuje
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór
- sprawnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji określonego tekstu kultury
- odszukuje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną)
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową, posługuje się nimi w różnych trudnych sytuacjach problemowych
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je oceni
- samodzielnie dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury
- zna literaturę dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych
- odnajduje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną)
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej, stosując zróżnicowane formy wypowiedzi
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze

- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy i ich uzasadnienie
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami, wyciąga wnioski
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowani
- potrafi swoją wiedzę zainteresować innych
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji i na zajęciach pozaszkolnych